

Begrip Gelijkwaardigheid

(Bouwbesluit 2003)

Met dank aan

Dhr M. de Ronde (Stichting Het Klaverblad Zeeland) en
Dhr F. Schuurman (Zorg Gebruikers Bundeling Flevoland)

Begrip Gelijkwaardigheid (Bouwbesluit 2003)

eerste druk 16 december 2004

herziening 12 oktober 2006

Auteur J.J.M. Haug

CliëntenBelang Utrecht

Kaap Hoordreef 42

3563 AV Utrecht

tel (030) 262 80 24

E-mail info@clientenbelangutrecht.nl

Web www.Clientenbelangutrecht.nl

INLEIDING

Het Bouwbesluit stelt eisen aan de bereikbaarheid van een woning en van een woongebouw voor rolstoelgebruikers.

Steeds vaker komt het voor dat er woningen worden gebouwd met trappen, bordessen en andere hoogteverschillen bij de hoofdingang.

Deze woningen zijn dikwijls niet bereikbaar voor rolstoelgebruikers. De ontwerper verweert zich door te stellen dat een gebouw niet aan de artikelen genoemd in het Bouwbesluit hoeft te voldoen, wanneer er sprake is van gelijkwaardigheid.

Deze notitie is geschreven om de term gelijkwaardigheid te analyseren en er worden voorstellen gedaan hoe gemeenten dit begrip beter vorm kunnen geven.

ing J.J.M. Haug (Job)

Het Bouwbesluit

Gelijkwaardigheid

H 1 § 1.3 Art1.5

Aan een in het tweede tot en met zesde hoofdstuk gesteld voorschrift dat moet worden toegepast om te voldoen aan een met betrekking tot een bouwwerk of een gedeelte daarvan gestelde eis, hoeft niet te worden voldaan, voorzover anders dan door toepassing van dat voorschrift het bouwwerk of het betrokken gedeelte daarvan **ten minste dezelfde mate** van veiligheid, bescherming van de gezondheid, bruikbaarheid, energiezuinigheid en bescherming van het milieu biedt, als is beoogd met het betrokken voorschrift.

Toelichting (handboek Bouwbesluit)

De gelijkwaardigheidsbepaling is opgenomen om te voorkomen dat:

1. een op zich goede oplossing op formele grond niet zou zijn toegestaan;
2. te gedetailleerde voorschriften moeten worden gegeven;
3. bepalingmethoden ook voor situaties moeten gelden waarvoor ze niet zijn ontwikkeld; en
4. prestatie-eisen moeten worden gegeven voor situaties die vrijwel nooit voorkomen.

Het aantonen van de gelijkwaardigheid kan door:

- het overleggen van een erkende kwaliteitsverklaring;
De aanvrager overlegt een door de minister van VROM erkende kwaliteitsverklaring waaruit blijkt dat de gekozen oplossing voldoet aan Bouwbesluit 2003.
- burgemeester en wethouders te overtuigen.

Toepassing van de gelijkwaardigheidsbepaling betekent dat een prestatie wordt geleverd die gelijkwaardig is aan hetgeen de wetgever met het desbetreffende voorschrift beoogt.

Eisen met betrekking tot toegankelijkheid van de entree

H 4 Afd 4.4 Art 4.16

- 1 Een te bouwen bouwwerk is zodanig, dat het bouwwerk door rolstoelgebruikers kan worden binnengegaan en verlaten.

H 4 Afd 4.4 Art 4.17

- 1 De vloer ter plaatse van ten minste een toegang van een woonfunctie heeft een hoogteverschil met, de vloer van een gemeenschappelijke verkeersruimte of het aansluitende terrein, dat niet groter is dan 0,02 m.
- 2 De vloer ter plaatse van ten minste een toegang van een woongebouw heeft een hoogteverschil met het aansluitende terrein ter plaatse van die toegang, dat niet groter is dan 0,02 m.
- 3 Een drempel in een toegang als bedoeld in het eerste en tweede lid, heeft ter plaatse van die toegang een hoogteverschil met een aansluitende vloer, het aansluitende terrein of een aansluitende hellingbaan, dat niet groter is dan 0,02 m.

H 4 Afd 4.4 Art 4.19

Een woongebouw waarin de vloer ter plaatse van de toegang van een woonfunctie hoger ligt dan 3 m boven het meetniveau, heeft op elke bouwlaag een opstelplaats voor een lift. De oppervlakte van deze opstelplaats is afgestemd op het kunnen plaatsen van een lift die een liftkooi heeft met een vrije vloeroppervlakte van ten minste 1,05 m x 2,05 m.

Toelichting (handboek Bouwbesluit)

Bij het aangeven van een opstelplaats moet worden nagegaan of na realisatie van de lift het gebouw blijft voldoen aan de nieuwbouwvoorschriften van het Bouwbesluit. Dit is bijvoorbeeld niet het geval, als de opstelplaats zo is gesitueerd dat de liftschacht voor het enige raam van een verblijfsruimte zou komen te staan. Ook kan het aangeven van een opstelplaats tot gevolg hebben, dat bij het ontwerpen van de fundering rekening moet worden gehouden met de extra belasting, die ontstaat bij realisering van de lift.

H 2 Afd 2.24 § 2.24.1 Art 2.211 no 2

Ten minste een toegang van het woongebouw:

- a. heeft aan de buitenkant een voorziening waarmee een signaal kan worden gegeven, dat in een niet-gemeenschappelijk verblijfsgebied van een op die toegang aangewezen woonfunctie waarneembaar is,
- b. heeft een spreekinstallatie die vanuit een niet-gemeenschappelijke ruimte van een op die toegang aangewezen woonfunctie kan worden bediend en
- c. kan vanuit een niet-gemeenschappelijke ruimte van een op die toegang aangewezen woonfunctie worden geopend.

Samenvatting

Het Bouwbesluit stelt dat rolstoelgebruikers een nieuw bouwwerk moeten kunnen binnengegaan en verlaten (H 4 Afd 4.4 Art 4.16 no 1).

Er worden eisen gesteld aan hoogteverschillen (H 4 Afd 4.4 Art 4.17).

Wanneer de entree op de verdieping ligt (hoger dan 3 m) moet er later een lift kunnen worden aangebracht (H 4 Afd 4.4 Art 4.19).

Wanneer er barrières zijn zoals deuren en gangen tussen de hoofdentree van een woongebouw en de toegangsdeur tot de woning moeten er voorzieningen worden aangebracht zodat de bezoeker kenbaar kan maken dat hij aanwezig is (H 2 Afd 2.24 § 2.24.1 Art 2.211 no 2).

Conclusie

Het begrip gelijkwaardigheid wordt volgens CliëntenBelang Utrecht op het gebied van toegankelijkheid van woningen niet altijd op een juiste manier toegepast.

Woningen waar de hoofdentree niet hoger ligt dan 3 m moeten door rolstoelgebruikers kunnen binnengegaan en verlaten, dat wil zeggen dat abrupte hoogteverschillen beperkt moeten blijven tot maximaal 20 mm.

Daar waar er toch sprake is van hoogteverschillen bij de hoofdentree van een woning en bezoekers en/of bewoners via een andere ingang het pand moeten bereiken zouden Burgemeesters en Wethouders de term gelijkwaardigheid volgens CliëntenBelang Utrecht als volgt moeten invullen,

- Vanaf de rijbaan moet er een rolstoeltoegankelijk voetpad zijn conform de NEN 1814* naar de toegankelijke entree.
- Daar waar rolstoelgebruikers niet zelfstandig de toegangsdeur van de woning kunnen bereiken, bijvoorbeeld door een gesloten deur of hekwerk (zoals ook in het geval van woongebouwen), dient buiten een bel en een vanuit de woning bedienbare intercom en een op afstand bedienbare deurontgrendelaar aanwezig te zijn.
- Aanvullend op het vorige item, dient buiten een naambordje en brievenbus aanwezig te zijn.
- Deze intercom, bel, naambordje en brievenbus dienen bereikbaar en bruikbaar te zijn voor rolstoelgebruikers conform de NEN 1814*.
- Alle hoogteverschillen in de route tot voorbij de toegankelijke ingang van de woning voldoen aan het Bouwbesluit.

* toegankelijkheidsprestatie A + B

CliëntenBelang Utrecht

De bouwkundig adviseur toegankelijkheid van CliëntenBelang Utrecht is de specialist op het gebied van toegankelijkheid in de provincie Utrecht.

De bouwkundig medewerker is met name gespecialiseerd in adviezen over de toegankelijkheid van de dagelijkse woonomgeving voor mensen met een functiebeperking. Zorg en welzijn horen hier ook bij.

De advisering van CliëntenBelang Utrecht kenmerkt zich door professionaliteit én jarenlange praktijkervaring. Zo ontstaat maatwerk. CliëntenBelang Utrecht werkt voor gemeenten, zorgaanbieders, woningbouwcorporaties, projectontwikkelaars, ondernemers en belangenorganisaties.

U kunt bij CliëntenBelang Utrecht terecht voor:

- Richtlijnen voor toegankelijkheid.

CliëntenBelang Utrecht heeft richtlijnen opgesteld voor:

- woningen en woongebouwen,
- toegankelijke openbare ruimte zoals voetpaden en oversteekplaatsen en
- diverse soorten gebouwen met een publieksfunctie.

In deze richtlijnen heeft CliëntenBelang Utrecht de bestaande normeringen van onder andere het Bouwbesluit, NEN 1814 en het Handboek voor Toegankelijkheid vertaald, zodat de maatvoeringen direct in de praktijk toepasbaar zijn.

Elke richtlijn is aangevuld met een checklist om de toegankelijkheid te inventariseren. De richtlijnen en de checklisten kunt u downloaden van de website van CliëntenBelang Utrecht.

- Advisering op maat

Zowel bij nieuwbouw als bij verbouw kunt u de bouwkundig medewerker van CliëntenBelang Utrecht inschakelen voor een toegankelijkheidsadvies op maat. Dat wil zeggen: advies dat past binnen de technische mogelijkheden en financiële kaders. Toegankelijkheid is gemakkelijk (en goedkoper!) te realiseren als u CliëntenBelang Utrecht in een zo vroeg mogelijk stadium inschakelt.

De toegankelijkheidsadvisering van CliëntenBelang Utrecht kan bestaan uit het beoordelen* van:

- woningen en woongebouwen;
- bouw- en inrichtingsplannen;
- bestaande gebouwen;
- verbouwingsplannen;
- bestratingen, voetpaden en looproutes;
- bestratingsplannen en plannen voor looproutes.

* = inclusief suggesties om de toegankelijkheid te verbeteren

Wilt u meer weten?

Neem gerust contact met de bouwkundig medewerker van CliëntenBelang Utrecht op.

Wij zijn u graag van dienst.

Voor advisering op maat kunnen wij u, op verzoek, een offerte sturen.

CliëntenBelang Utrecht

Kaap Hoordreef 42

3563 AV Utrecht

tel (030) 262 80 24

E-mail info@clientenbelangutrecht.nl

Web www.Clientenbelangutrecht.nl
